

INFORMATION TILL STUDENTER OCH PERSONAL VID

MITTUNIVERSITETET

SAMORDNING AV PEDAGOGISKT STÖD TILL

STUDENTER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Produktion: Kommunikationsavdelningen, Mittuniversitetet 2014.
Omslagsfoto: Sandra Pettersson.

”DET SOM ÄR BRA FÖR STUDENTER MED BEHOV AV STÖD ÄR BRA FÖR ALLA STUDENTER”

Det här är en verksamhet som bedrivs på alla högskolor och universitet i landet. Alla lärosäten har personal som är samordnare för studenter med funktionsnedsättning. Särskilda medel avsätts årligen till verksamheten enligt ett regleringsbrev. Vid Mittuniversitetet finns samordnare på respektive campus.

Läs mer på: www.miun.se/funktionsnedsattning

ALLA HAR SAMMA RÄTT ATT FÅ UNDERVISNING AV HÖG KVALITET I BRA STUDIEMILJÖ

Att studenter med funktionsnedsättning ska kunna studera på lika villkor som andra är självklart. Det förutsätter dock ett gott bemötande, bra tillgänglighet i lokaler och inte minst anpassad information och undervisning. Det är lärosätet som har det yttersta ansvaret för att alla som har antagits till en utbildning får det stöd de behöver för att klara sina studier.

För att få ett särskilt pedagogiskt stöd måste ett intyg om funktionsnedsättningen, utfärdat av en sakkunnig person, visas upp för samordnaren för pedagogiskt stöd. Efter studentens godkännande utfärdar samordnaren i sin tur ett intyg. Där finns en sammanfattning av vilken funktionsnedsättning det handlar om, vad det innebär för studenten samt vilka stödåtgärder som studenten fått beviljade och vilka som rekommenderas.

Med funktionsnedsättning avses varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av funktionsförmågan. Det kan antingen bero på en medfödd skada eller sjukdom eller ha uppstått senare i livet, alternativt kan förväntas uppstå. Funktionsnedsättningen är inget handikapp i sig utan handikappet uppstår i samspelet mellan en person med funktionsnedsättning och den omgivande miljön. Enligt denna definition är det mer korrekt att tala om personer med funktionsnedsättning och handikappade miljöer.

I Sverige har alla rätt till högskoleutbildning på lika villkor och sedan 2008 finns diskrimineringslagen (2008:567). Det är en lag som ska främja lika rättigheter för alla studenter och sökande till högskolan, samt motverka diskriminering. Genom denna lag uppmanas högskolan att aktivt verka för alla studenters lika rättigheter samt motverka diskriminering på grund av funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, sexuell läggning eller kön.

Foto: Tína Stafrén

VANLIGA FUNKTIONSNEDSÄTTNINGAR

Läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

Problemen yttrar sig på många olika sätt, men gemensamt är att inläsning och skrivande tar längre tid. Vanligt stöd är talböcker, anteckningshjälp, specialarrangemang vid tentamen och inspelning av föreläsningar. Inspelningar får endast göras av studenten själv genom personlig närvaro vid föreläsningen. Föreläsaren skall alltid informeras innan föreläsningen spelas in. Studenten ansvarar för att visa upp intyget som samordnaren för pedagogiskt stöd utfärdar.

Hörselskador

Varierar från lätt hörselnedsättning till total dövhet. Det gemensamma problemet är kommunikationen. Vanligt stöd kan vara tolk, skrivtolk och anteckningshjälp.

Synskador

Det gemensamma problemet med nedsatt syn eller blindhet är svårigheter eller oförmåga att läsa text och orientera sig i sin omgivning. Vanligt stöd kan vara bland annat studiematerial i punktskrifts- eller e-textformat, antecknings- och redigeringshjälp, samt assistans.

Rörelsehinder

Orsakerna till rörelsehinder kan vara skador från en olyckshändelse, kronisk värk, MS (multipel skleros), reumatism, medfödda skador, belastningsskador eller smärttillstånd. Vanliga problem är att förflytta sig eller att sitta stilla långa stunder. Stöd för den rörelsehindrade kan vara talböcker, anteckningshjälp och specialarrangemang vid tentamen.

Psykiska- och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Vanligt stöd för studenter med psykiska eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar kan vara mentor och/eller anpassad examination.

Depression, tvångssyndrom, psykoser och ångestsjukdomar:

Problemen kan vara kraftiga sinnessvängningar, stor trötthet och koncentrationssvårigheter. Social fobi kan innebära stor rädsla för att bli uppmärksammas av andra.

ADHD, Asperger syndrom och Tourettes syndrom:

Funktionsnedsättningen är medfödd och kan medföra svårigheter när det gäller att organisera och planera sin tillvaro, förstå hur andra tänker och fungerar samt att de har nedsatt förmåga att utestänga det som är ovidkommande.

Foto: Casper Hedberg

PEDAGOGISKT STÖD UTIFRÅN

STUDENTENS INDIVIDUELLA BEHOV

BESLUTAS AV SAMORDNAREN

Anteckningshjälp

Om studenten behöver hjälp med att anteckna under föreläsningarna och/eller grupp-
arbete arvoderar vi en kurskamrat.

Mentorstöd

Mentor kan vara en person man bollar idéer med, får hjälp av när det gäller att organisera
och planera sina studier. Studenten och mentorn träffas regelbundet efter behov.
Detta stöd riktas framförallt till studenter med psykiska eller neuropsykiatriska funktions-
nedsättningar

Resursrum

Rummet är tillgängligt för den som har en funktionsnedsättning och har behov av speci-
ellt datorstöd. Rummet har höj- och sänkbara bord, datorer som är utrustade med
anpassade programvaror; instruktionspärmar och scanner. Rummet är bokningsbart via
www.miun.se/portalen

Specialarrangemang vid salstentamen

Det kan finnas behov av tillgång till dator; förlängd tentamensid och eget rum vid sals-
tenta. Anmälan görs via www.miun.se/portalen senast fem arbetsdagar innan tentan.

Anpassad kurslitteratur

Du som är synskadad, rörelsehindrad eller har läs- och skrivsvårigheter kan få låna
kurslitteratur i ett anpassat format från Myndigheten för tillgängliga medier:
www.mtm.se Lån av punktskrift, talböcker, e-böcker och förstorningar är kostnadsfria.
Du måste vara ute i god tid om litteratur ska nyproduceras. [www.bib.miun.se/student/
lashinder/](http://www.bib.miun.se/student/lashinder/)

Teckenspråkstolk/skrivtolk

Till hörselskadad eller döv student ordnas teckenspråkstolk/skrivtolk. Behov av tolk bör
anmälas till samordnaren så fort studenten fått besked om antagning till utbildningen
eftersom det kan ta tid att ordna sådan hjälp.

Tekniska/pedagogiska hjälpmedel

Under studietiden kan studenten få möjlighet att låna enklare tekniska hjälpmedel såsom fickminne (ej dator eller personliga hjälpmedel). Observera att inspelning endast får göras när studenten i fråga själv är närvarande. Information till föreläsaren ska alltid ske innan föreläsningen. Intyget från samordnaren ska visas upp om föreläsaren kräver det.

BESLUTAS AV CAMPUSSERVICE

Lokalanpassning

De flesta lokaler på Mittuniversitetet är tillgängliga för funktionsnedsatta. Hörslingor finns i vissa lokaler. Om extra installationer måste göras bör förberedelser ske i god tid. Detsamma gäller behov av specialstolar/bord i lokalerna.

BESLUTAS AV PROGRAM/KURSANSVARIG/EXAMINATOR I SAMRÅD MED SAMORDNAREN

Stödundervisning/ extra handledning

Åtgärder diskuteras tillsammans med berörd samordnare, program-/kursansvarig vid berörd avdelning.

Alternativ examination

Till exempel muntlig tenta istället för skriftliga prov och tvärtom, förlängd tid vid hemtenta/webbtenta och möjligheten att få uppdelad tenta.

Anpassad tidsplan

Till exempel deltidsstudier i stället för heltidsstudier, anpassad utbildningsplan och/eller kursplan.

Vad läraren bör göra för att underlätta för studenterna innan kursstart

- tillhandahålla kurslistor i god tid innan kursstart och inte ändra i litteratur under kursens gång

Under föreläsningarna

- tillhandahålla föreläsningmaterial i förväg. Då kan studenten förbereda sig på innehåll, nya ord, begrepp, förstora text/bilder och lättare hinna anteckna.

- om undervisningen tolkas till teckenspråk, var beredd att delge tolkarna ditt **material i förväg så att de kan förbereda sig.**
- alltid använda mikrofon i de salar där sådan finns
- upprepa frågor och inlägg från åhörarna så att alla har möjlighet att höra.
- läsa upp allt som skrivs på tavlan eller visas på PP- bilden
- ge anvisningar och direktiv både muntligt och skriftligt
- inte vända ryggen till hörselskadade och döva studenter som då får svårt att **läsa på läpparna**
- tillhandahålla undervisningsmaterial med stor teckenstorlek – värdefullt för **synskadade**
- ta flera raster och förlänga tiden för rasterna
- tala till studenten och inte till assistenten om studenten har assistent
- vara behjälplig med läsanvisningar och att hitta den röda tråden i litteratur och **övrigt material utan att överkompensera studenten**
- ge tillfälle till individuell handledning för att studenten ska kunna ställa frågor – **underlättar för de som har svårt att tala i grupp.**

Seminarier/grupparbete/ praktiska moment

- personer med talängslan kan inledningsvis redovisa i mindre grupp, enbart för **läraren eller tillåtas inleda seminariet. Att slippa tala är inte alltid det bästa stödet**
- ge studenten tid att uttrycka sig – viktigt för studentens självförtroende
- bestäm gruppindelningar och utse samarbetspartners. Att inte bli vald drabbar **ofta personer med funktionsnedsättning.**

Distansstudier

- döva och hörselskadade kan inte ta del av föreläsningar/seminarier via **lärplattformar. Planera för ett alternativ redan när kursen förbereds.**
- uppmuntra kontakt mellan kursdeltagare. Den kontakten kan vara extra **värdefull för studenter med funktionsnedsättning.**

Examination

- presentera uppgifterna konsekvent, logiskt och tydligt.
- använd ett enkelt och tydligt språk
- använder du flervalsfrågor så gör tydlig skillnad på de olika svarsalternativen.
- undvik långa meningar med en eller flera negationer.
- använd gärna teckenstolek 13 eller större.
- layouten har en stor betydelse för tydligheten i en uppgift

Övrigt

- använda ett brett spektrum av pedagogiska verktyg – underlättar speciellt för de studenter som har funktionsnedsättning
- alltid tänka på att studenten är den som har den bästa kunskapen om vad som underlättar i studiesituationen.
- Ett positivt och öppet bemötande är gynnsamt för alla, inte minst för studenter med funktionsnedsättning.

Läs mer på: www.miun.se/funktionsnedsattning

KONTAKTA OSS SAMORDNARE

Campus Härnösand

Ulf Andersson ulf.andersson@miun.se

Besöksadress: Sambiblioteket, plan 4

Telefon: 0771-97 50 00 (växel)

Postadress: Mittuniversitetet, 871 88 Härnösand

Campus Sundsvall

Nils Wikström, nils.wikstrom@miun.se

Besöksadress: N-huset, plan 3

Telefon: 0771- 97 50 00 (växel)

Postadress: Mittuniversitetet, 851 70 Sundsvall

Campus Östersund

Personer födda dag 1-15: **Lotta L Olsson** lotta.l.olsson@miun.se

Personer födda dag: 16-31: **Anette Mårtén** anette.marten@miun.se

Besöksadress: Kunskapens väg 8, Hus- G, plan 3

Telefon: 0771-97 50 00 (växel)

Postadress: Mittuniversitetet, 831 25 Östersund

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

871 88 Härnösand | 851 70 Sundsvall | 831 25 Östersund
Tel: 0771 - 97 50 00 | MIUN.SE